

Asia: VN/12136/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi liikenteen palveluista ja työntekijöiden lähettämisestä ja ylikuormamaksusta annettujen lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lounais-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue (työsuojeluviranomainen) kiittää Liikenne- ja viestintäministeriötä mahdollisuudesta lausua asiassa. Lausunto on muodostettu yhdessä kaikkien työsuojelun vastuualueiden kanssa ja edustaa näin kaikkia työsuojeluviranomaisia.

Työsuojeluviranomainen suhtautuu myönteisesti esitettyihin muutoksiin. Ennen kaikkea viranomaisten välisen tiedonvaihdon laajentaminen lisää vaikuttavaa ja tehokasta viranomaisvalvontaa. Työsuojeluviranomainen katsoo, että esitettävä tietojenvaihdon lisääminen vaatii toimiakseen riittävät resurssit. Vaikka pitkällä aikavälillä tietojenvaihto tuonee tehokkuutta, on selvää, että järjestelmien käyttöönoton, koulutuksen ja yhteistyön luomisen osalta alkuvaiheessa valvonnan resurssia kuluu näihin tehtäviin.

Työsuojeluviranomainen yhtyy käsitykseen siitä, että Y-tunnusedellytys lisää toimijoiden tunnistettavuutta ja on omiaan selkeyttämään viranomaisten välistä tiedonvaihtoa. Työsuojeluviranomainen katsoo, että tämä muutos korostaa aitoa yrittäjämäistä asemaa suhteessa erilaisiin itsensä työllistämisen muotoihin.

Työsuojeluviranomainen kiinnittää huomiota oikeushenkilön hyvämaineisuuden arviointia koskevaan lainkohtaan (9 §). Lainkohtaan ollaan esittämässä lisäystä, jonka mukaan 2 momentin muutoksella säädettäisiin, että oikeushenkilöä ei voitaisi myöskään pitää hyvämaineisena, jos sen toimitusjohtaja, hallituksen puheenjohtaja tai vastuunalainen yhtiömies ei täytä 8 §:ssä säädettyä hyvän maineen vaatimusta. Selvyyden vuoksi hallituksen puheenjohtaja tulee samaistaa hallituksen ainoaan varsinaiseen jäseneseen niissä tilanteissa, joissa osakeyhtiölain mukaisesti ei ole tarpeen valita hallitukselle puheenjohtajaa.

Lisäksi työsuojeluviranomainen kiinnittää huomiota toimivaltaansa. Esityksen sivulla 64 todetaan seuraavaa:

Vaikutukset valvontaviranomaisten menettelytapoihin ylikuormien ja ajo- ja lepoaikarikkomusten kohdalla arvioidaan olevan merkittäviä, koska rikkomuksen selvittäminen tapahtuisi pääosin jälkikäteisesti. Valvontatilanteessa liikenteen valvoja pyrkii hankkimaan kaiken mahdollisen tiedon tapahtumien kulusta niin asiakirjoista selvittämällä kuin kuljettajaa puhuttamalla. Tarvittaessa voitaisiin ottaa yhteyttä maksajaan tai tilaajaan mahdollisen lisätiedon saamiseksi rikosilmoituksen laadinnan tueksi ja sen jälkeisen mahdollisen esitutkinnan käynnistämiseksi. Nykyiseen toimintamalliin ylikuorman toteamisessa, ja ajo- ja lepoaikojen rikkomisessa, sekä niistä aiheutuviin seuraamuksiin, tällä muutoksella ei sinänsä olisi vaikutusta. Kuljetuksen tilaajan vastuun toteutuminen ylikuormien ja ajo- ja lepoaikarikkomusten osalta voi käytännössä olla haastavaa erilaisten rikkomuksen näyttöön liittyen ongelmien vuoksi. Valvontaprosessiin tulisi vain lisänä sellaisia selvitettäviä seikkoja, jotka eivät voi olla vaikuttamatta valvonta tapahtuman keston ja sitä kautta valvontaviranomaisen tehtäväsidonnaisuusaikeisiin.

Työsuojeluviranomaisen käsityksen mukaan ei ole täysin yksiselitteistä, mihin työsuojelutarkastajan toimivalta perustuisi tilanteessa, jossa olisi tarpeen selvittää kuljetuksen tilaajan myötävaikutusta ajo- ja lepoaikasäännösten rikkomiseen. Työsuojeluviranomainen esittää, että tältä osin olisi syytä nimenomaisesti mainita työsuojeluviranomaisen oikeudesta saada myös tilaajalta kuljetussopimukseen liittyviä aikataulu- ym. tietoja. Tämä ei tulisi olemaan tyyppillinen valvonnan muoto, mutta tehostaisi lisättävän 267 § 2 momentin 3 kohdan toteutumista. Rangaistussäännöksen lisäystä työsuojeluviranomainen pitää perusteltuna.

Työsuojeluviranomainen on esittänyt työryhmävaiheessa seuraamusmaksumenettelyn lisäämistä rikosoikeudellisen rangaistussäännöksen rinnalle. Työsuojeluviranomainen katsoo edelleen, että seuraamusmaksu säästäisi poliisin resursseja ja toimisi ainakin osassa tieliikenteen sosiaalilainsäädännön rikkomistapauksia tehokkaana keinona. Seuraamusmaksuprosessissa sanktio kohdentuisi kuljetusyrittäjään, mikä useimmissa tapauksissa olisi kuljettajaa tai työnantajan edustajaa oikeampi kohde rangaistukselle. Työsuojeluviranomaisen käsityksen mukaan laiminlyöntimaksu on osoittautunut toimivaksi ainakin niissä tilanteissa, joiden toteaminen on valvontatilanteessa yksinkertaista.

Eriksson Aki

Lounais-Suomen aluehallintovirasto - Työsuojelun vastuualue/tieliikenteen sosiaalilainsäädännön valvonta